CZĘŚĆ XXXIX — № 43. ROK 20 — (1849.)

TYGODNIK
PETERSBURSKI
GAZETA URZĘDOWA
KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we WTOREK i PIĄTKI. Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, lub do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, nadto we wszystkich Pocztowych urzędach w Cesarstwie i Królestwie.

Cena: ROCZNA w Rossyi z pocztą, a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 15 rubli. PÓŁROCZNA 8 rubli srebrem.

WTOREK, $\frac{14}{26}$ Czerwca.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

PETERSBURG, $\frac{13}{25}$ Czerwca.

Donoszą urzędowie z Warszawy, z dnia 2 (14) Czerwca: «N. Cesarz Jmć z J. C. W. Wielkim Xięciem Konstantynem Mikołajowiczem wyjechali w dniu wczorajszym o godzinie 8 wieczorem z Warszawy drogą żelazną do Krakowa. N. Panu towarzyszą w tej podróży: Jenerał-feldmarszałek xiążę Warszawski hrabia *Paskiewicz-Erywański*, Jenerał-adjutanci: hrabia *Orłow* i hrabia *Adlerberg* i Fligeladjutanci: xiążę *Menszikow* i xiążę *Wasilczykow*.»

Przez Reskrypta Cesarskie mianowani z dnia 29 Kwietnia w Petersburgu, kawalerem orderu *Św. Męczennika i Zwycięzcy Jerzego 2 klassy*, Feldmarszałek-Lejtnant służby Austryackiej, Naczelnik Sztabu armii czynnej we Włoszech, *de Hess*.—Z dnia 11 Maja w Warszawie kawalerami orderu: *Św. Anny 1 klassy z brylantami*, Jenerał-major tejże służby, Jenerał-adjutant hrabia *Grünne* i orderu *Św. Anny 1 klassy*, Jen.-major tejże służby, Jen.-adjutant *Kelner von Kellenstein*.

— Przez takiż Reskrypt z d. 23 Maja mianowany kawalerem orderu Św. Anny 1 klassy z koroną, Pierwszy dragoman Missyi Cesarskiej w Konstantynopolu, Rzeczywisty Radzca Stanu *Talman-Chandżeri*.

— Przez Reskrypt Cesarski z dnia 26 Maja, pełniący obowiązki Marszałka Dworu, Rzeczywisty Radzca Stanu *Bachmetiew*, mianowany kawalerem orderu Św. Anny 1 klassy.

— Przez Rozkaz dzienny Cesarski w Wydziale służby Cywilnej z dnia 27 Maja, w liczbie innych otrzymał dymisyą, na własną prośbę, Prezes Izby Grodzieńskiej Sądu Kryminalnego, Radzca Stanu *Anisimow*.

— Przez tenże Rozkaz dzienny, N. Cesarz Jmć raczył oświadczyć Monarsze zadowolenie Członkom Centralnego Komitetu do nadzoru za środkami przedsiębranemi w celu zatamowania postępów cholery. Osoby te są następujące: Radzcy Tajni, Towarzysze Kontrolera Państwa, Sekretarz Stanu *Briskorn*, Ministra Oświecenia xiąże *Sziriński-Szichmatow*, Ministra Dóbr Państwa *Gamaleja*, Ministra Spraw Wewnętrznych *Sieniawin*, Pełniący przedtém obowiązki Towarzysza Ministra Skarbu *Oreus*, Prezes Rady Lekarskiej w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych *Markus*, Dyrektor Departamentu Medycznego tegoż Ministerstwa, Jenerał-Sztab-Doktor Wydziału Cywilnego *Richter*, Towarzysz Ministra Sprawiedliwości, Rzeczywisty Radzca Stanu *Illiczewski*, i Zarządzający sprawami Komitetu, Vice-dyrektor Depart. Gospodarczego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Radzca Kolleg. *Bułyczow*.

Ukaz Rządzącego Senatu.

28 Kwietnia. Z ogłoszeniem potw. przez N. Cesarza Zdania Rady Państwa stanowiącego: 1.) Osoby, które w gubernijach zachodnich korzystają z ulgi postąpionej Ukazem 24 Grudnia 1841 r., w ciągu ulgi zażywają wszystkich osobistych praw i przywilejów służących gildyjom kupieckim, w których są zapisani ze względu na posiadaną przez nich nieruchomość. 2.) Kupcy takowi, dla rozróżnienia ich od kupców płacących powinności, zowią się w wydawanych im świadectwach kupcami mającymi ulgę w podatkach (льготные). W świadectwach wymienia się też termin postąpionej ulgi.

Dajemy tu tytuły dzieł, za które w tym roku przez Cesarską Akademiją Nauk przysądzone zostały premia Demidowskie:

1.) Teorya zrównań (aequatio) Adjunkta S.-Petersburgskiego Uniwersytetu P. *Czebyszow*.

2.) Opisanie części Rossyjskich posiadłości w Ameryce, w podróży pieszo odbytej skreślone przez P. *Zagoskin*, we 2 tomach.

3.) Reise nach den Goldwascherein Ost Sibiriens. (Podróż po przemywalni złotych piasków w Syberyi Wschodniej), przez pułkownika *Hoffmann*.

4.) Catalogue des insectes recueillis par Lehmann, (Katalog owadów zebranych przez Lehmanna), przez P. *Ménétrier*.

5.) Zbiór wiadomości o ludach które w starożytności zamieszkiewały Azyą środkową, przez ojca *Hyacynta* (Jakinfa).

6.) Grammatyka języka Kałmyckiego, przez A. *Popow*.

7.) Nauka o chorobach jajeczka, nasiennego sznurka i torebki, z atlasem, przez Prof. *Zabłockiego*.

8.) Próba statystycznego opisania kraju Noworossyjskiego, przez P. *Skalkowskiego*.

9.) Tablice chronologiczne w 3 xięgach, przez P. O. *Chawskiego*.

Prócz tych uwieńczonych dzieł, trzy inne uznane zostały zasługującemi na pochwalną wzmiankę i Akademija postanowiła, iż dla podania o nich do wiadomości powszechnej, będą wydrukowane krytyczne tych dzieł rozbiory.

— W ostatnich czasach wydane zostały od Ministerstwa Skarbu następne wyłączne przywileje:

1.) Pięcioletni, fabrykantowi lamp *Stange*, na lampy nowego składu tak zwane *promieniste*, z natężonym wewnętrznym i zewnętrznym prądem powietrza, ze szczególnym wiankiem dla odprowadzania cieplika i ochrony szkieł od pękania i z odkrytą kryształową kopułką, szlifowaną w promienie.

2.) Sześcioletni, Wyborgskiemu i Petersburgskiemu kupcowi *Pallisen*, na wprowadzenie wynalezionego przez Albecka w Kopenhadze piekarskiego parowego pieca.

3.) Sześcioletni, francuzkiemu poddanemu *Moriset*, na wprowadzenie lamp nowego urządzenia na wzór lamp Carcel'a, lecz mniej zawiłego i bardziej trwałego.

4.) Pięcioletni, urzędnikowi 9 klassy *Lwow* i Gubern. Sekretarzowi *Tielepniew*, na wynalezioną przez nich kompozycią do namazywania skór i płóciennych tkani.

— JW. JXdz *Hołowiński*, Biskup-Koadjutor Archidyecezyi Mohylewskiej, wyjechał ztąd do rożnych Gubernij w dniu 9 (21) bieżącego Czerwca.

O CHOLERZE.

W Petersburgu: po 9 Czerwca pozostawało chorych 90 — w ciągu doby przybyło 29 — wyzdrowiało 4 — umarło 6 — po 10 Czerwca pozostało chorych 109

W ciągu doby przybyło 20 — wyzdr. 7 — umarło 11 — po 11 Czerwca pozostało chorych 110.

W ciągu doby przybyło 21 — wyzdr. 5 — umarło 7 — po 12 Czerwca pozostało chorych 120.

NOWINY Z KAUKAZU.

«Podług otrzymanych z Kaukazu doniesień, wojska nasze, za nadejściem wiosny, zkoncentrowały się na punktach wskazanych i przystąpiły do letnich działań. Górale nie poważają się na żadne przedsięwzięcia, prócz oddzielnych rozbojniczych napadów.

«Takim sposobem partya Miuridów, w liczbie około 100 ludzi, ukryła się w zasadzce, oczekując zdobyczy na prawym brzegu Kazikumykskiego Kojsu, pośród skał, pomiędzy któremi przechodzi droga z warowni Chodżał-Machi do Cudacharskiego fortu. W dniu 28 Kwietnia przechodził tą drogą transport prowiantu na ośmiu jucznych koniach, pod konwojem, złożonym z dwóch podoficerów i 25 żołnierzy, pod komendą chorążego Samurskiego pieszego pułku, Doboszyńskiego. Rabusie przepuścili przodowy patrol, lecz kiedy konwoj zrównał się z zasadzką, dali razem ognia, poczém z krzykiem uderzyli na szaszki. Od pierwszego wystrzału poległ chorąży Doboszyński i podoficerowie. W tej stanowczej chwili żołnierz *Ukołow* objął dowodztwo nad swymi towarzyszami i, dając im przykład męztwa, odparł wszystkie napady, które nieprzyjaciel z zawziętością ponawiał, mniemając pokonać naszych przemagającą liczbą.

«Tymczasem przyjaźni nam mieszkańcy dali znać do Cudachar i Chodżał-Machi o niebezpieczeństwie, w jakiém zostawała ta garstka walecznych; posłano im na odsiecz, za której zbliżeniem się, napastnicy uciekli bez wszelkiej zdobyczy i odniosłszy dotkliwe straty. Z naszej strony jest zabitych: oficer 1, podoficerów 2, żołnierzy 4; rannych żołnierzy 4.

«N. Cesarz Jmć, powziąwszy wiadomość o tym świetnym czynie męztwa, najłaskawiej raczył rozkazać: szeregowego *Ukołowa* awansować na podoficera i bezpośrednio potém na Chorążego, oraz wydać mu 100 rubli srebrem; żołnierzom zaś, którzy obronili transport, wydać po pięć rubli srebrem.» *(R. I.)*

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa, 14 Czerwca. Onegdaj o godzinie 1 z południa J. C. K. Mość, zwiedzić raczył szpital św. Łazarza.

— Rada Administracyjna, na posiedzeniu swojém, dnia 29 Kwietnia (11 Maja) r. b. udzieliła Janowi Bernhard, fabrykantowi gorsetów w Warszawie, piecio-letni list przyznania wynalazku na maszynę jego własnego pomysłu, do tkania gorsetów bez szwu.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

NIEMCY.

PRUSSY. *Berlin, 3 Czerwca.* Monitor Pruski dzisiejszy, w części nieurzędowej pisze, iż depesza telegraficzna przy-

niosła wiadomość o popełnionym zamachu na życie J. K. W. Xięcia Następcy Pruskiego. W chwili kiedy Xiążę, udając się z Kreuznach do Moguncyi, przejeżdżał przez Ingelheim, wystrzał broni ognistej, z jednego z ostatnich domów tego miasteczka, ranił w nogę forysia jego powozu.

— Jedna gazeta Berlińska donosi, że J. K. W. Wielki Xiąże Badeński ostatecznie przyjął Konstytucyą między Prussami, Saxoniją i Hanowerem. Inne pomniejsze Rządy Niemieckie też do niej przystąpiły.

AUSTRYA. *Wiedeń, 12 Czerwca.* Gazeta *Wanderer* donosi, że podług ostatnich wiadomości, Dembiński ze swym korpusem znajdował się w Bartfeld. Inne doniesienia z Debreczyna twierdzą, że Dembiński, nieukontentowany z mianowania Görgey'a Ministrem Wojny przez Kossutha, wyszedł do dymmissyi.

— Piszą z Semlin: «Słyszymy tu silną kanonadę od strony Peterwaradin. Swiadek naoczny przynosi wiadomość, że rossyanie szturmem weszli do Orsowa, pobili magyarów na głowę i wzięli im 17 dział.»

— Piszą z Wiednia z dnia 8 Czerwca do gazety Augsburskiej: «Poseł Turecki Mussurus oznajmił Cesarzowi, że Sułtan trzyma w pogotowiu na jego rozkazy armiją od 80,000 ludzi, która, stosownie do woli J. C. Mości, pójdzie wstępnym bojem na powstańców węgierskich, albo będzie czekała na granicy tureckiej, dla pojmania rokoszan, jeżeliby w ucieczce chcieli tę granicę przekroczyć.

— W Presburgu oficerowie austryaccy dali wielką ucztę dla 220 oficerów rossyjskich, tam znajdujących się.

— Król Jmć Pruski raczył nadać Feldmarszałkowi hrabi Radeckiemu order Orła Czarnego.

— Podług urzędowych doniesień z Dukli z d. 7 b. m., kozacy już mieli sposobność dokonać jednę ze swych sztuk oryginalnych. Dowiedziawszy się że komisarze Kossutha organizują Pospolite Ruszenie w Komitacie Zemplin, mały oddział kozaków wyruszył z Dukli i zastał tych panów w Strepka, w pełnem posiedzeniu. Bez dalszych formalności kozacy związali Kommisarzy i wziąwszy z sobą na koń przywieźli do Dukli. To się działo w oczach osłupiałych honwedów i nikt z nich, ani z chłopów nie myślał stawić najmniejszego oporu.

— Za odebraniem wiadomości o zbliżaniu się wojsk rossyjskich, Włosi Transylwańscy na nowo powstali przeciw Rządowi Magyarskiemu i żartują sobie w swych górach z proklamacyj Bema.

5 Czerwca Kossuth przybył do Pesth i był przyjęty z zapałem przez pospólstwo, ale porządni mieszczanie wstrzymali się od wszelkich oznak radości, przewidując zapewna bliski koniec jego panowania. Kossuth odroczył Parlament Debreczyński do 2 Lipca; w tym dniu Parlament ten zbierze się już nie w Debreczynie, ale w Pesth.

— Działania wojenne przeciw powstańcom Badeńskim już się rozpoczęły. 13 Czerwca bataljon robotników Mannheimskich i legija szwajcarska zostały rozbite na głowę w Odenwald pod Waldmichelbach przez dragonów i artylleryą Mecklemburgską; rokoszanie ratowali się ucieczką, zostawując 10 zabitych i 11 niewolnika. Mecklemburczycy stracili tylko jednego zabitego a ranionych nie mają.

Dywizya Webern, po nieznaczącej utarczce, obozowała 13 Czerwca w okolicach Hombourga, a 14 słyszano kanonadę między Landstuhl i Kaiserlautern. Dywizya Niesewand weszła bez oporu do tego ostatniego miasta, dokąd 14 Czerwca przeniesiono główną kwaterę. Mieszkańcy wsi przyjmują wojska Cesarstwa jako wybawców. Rząd tymczasowy rewolucyjny zniknął i niewiadomo co się z nim stało.

FRANKFURT. Podług korrespondencyj z naszego miasta, w skutek ostatnich uchwał Zgromadzenia Narodowego, umocowani od 29 Rządów (wyjąwszy Wirtembergski), zgodzili się na to, iżby tym Rządom doradzić przyjęcie projektu Konstytucyi Prusko-Sasko-Hanowerskiej. Jakkolwiek bądź, rzeczą jest pewną, że liczba Rządów, które przystępują do tej Konstytucyi, codzień się pomnaża. Wielcy Xiążęta Baden i obaj Mecklemburscy oświadczyli już swe zgodzenie się, a codzień oczekują takowegoż od Nassau, Obu Hessyj i Brunświku.

— Piszą z Frankfurtu do gazety Kolońskiej, że się zawiązuje w Niemczech, pod wpływem Austryi, liga, którą nazywają *Ligą Południową* i ktorej głównym zadaniem i celem jest zobojętnienie wpływu Pruss i ich przewagi w Niemczech.

MOGUNCYA, *11 Czerwca.* Gazeta Darmstadska donosi, że Rząd Wielko-Xiążęcy zabronił wyborów, które miały się odbyć dla posłania na Zgromadzenie Narodowe niemieckie na miejsce rozstrzelanego Zitz'a, albowiem Rząd uważa to zgromadzenie za nieistnące.

— J. K. W. Wielki Xiążę Badeński, bawiący obecnie w Moguncyi, zkąd kierował działaniami wojsk Cesarstwa przeciw powstańcom, mianował PP. Klüber i Marschall Ministrami Spraw Wewn. i Spraw Zagranicznych, na miejsce PP. Beck i de Dusch. Jenerał-porucznik Hoffman pozostaje Ministrem Wojny.

SCHWERIN, *5 Czerwca.* WW. Xiążęta Mecklembourg-Schwerin i Strelitz kazali dziś na Izbie Deputowanych oświadczyć, iż przystępują do Konstytucyi Pruskiej.

BAWARYA. *Munich, 12 Czerwca.* Wczora, w skutek wyroku Królewskiego, Izba Deputowanych została rozpuszczona.

— Minister Spraw Wewnętrznych Forster, na własne żądanie otrzymał dymisyą, a na jego miejsce mianowany P. Zwehl.

WIRTEMBERG. *Stuttgardt, 9 Czerwca.* Dzisiejsze posiedzenie Izby Deputowanych było bardzo burzliwe; chodziło o oświadczenie się we względzie proklamacyj tak nazwanej Regencyi Cesarstwa Niemieckiego, ustanowionej przez piątą czy szóstą część deputowanych Sejmu Frankfurtskiego, którzy się tu przenieśli. Nakoniec przyjęto wniosek większo

*

ści Kommisyi, zgodny ze zdaniem Ministrów, mianowicie, iż Izba nie uznaje postanowień Regencyi za *koniecznie* obowiązujące we względzie kraju Wirtembergskiego i że Izba tak sobie, jak Rządowi zachowuje prawo roztrząsania tych uchwał, zwłaszcza w tém, co się tyczyć może interesów tegoż kraju.

KALSRUHE, *12 Czerwca.* Wczora otwarte zostało Zgromadeznie Konstytujące, a dziś PP. Brentano i Gögg, w imieniu Rządu tymczasowego, wnieśli rozmaite projekta praw, jako o uwolnieniu więźniów politycznych, o zniesieniu śledztw w rzeczach politycznych, o wybieraniu podatków i t. p.

— Od 8 b. m. Struwe i jego zwolennicy przenieśli się ztąd do Mannheim, gdzie spodziewają się że ich zasady arcydemokratyczne znajdą więcej spółczucia.

— Tak nazwany *jenerał* Mierosławski przybył tu 9 b. m. i obejrzawszy ludwisarnią, odjechał do Mannheim i Heidelberg, ażeby się naocznie przekonać o prawdziwym stanie rzeczy.

HANOWER, 5 Czerwca była tu obchodzona 79 rocznica urodzenia Króla. N. Pan ukazał się na paradzie w mundurze pułku huzarów austryackich, którego jest szefem.

ANGLIJA.

LONDYN, *12 Czerwca.* Przy końcu wczorajszego posiedzenia, Izba Gmin odczytała poraz trzeci i ostatecznie przyjęła 272 głosami przeciw 206, bill o zmienieniu roty przysięgi na członków tejże Izby w taki sposób, iżby izraelici mogli zasiadać w parlamencie. Wypadek głosowania, w ktorym dało się widzieć znaczne zmniejszenie głosów za billem w porownaniu z poprzedniczemi razami, był przez przeciwników tej emancypacyi przyjęty z oklaskami.

Instygator (*Sollicitor*) jeneralny przedstawił następnie bill o środkach ułatwiających w pewnych przypadkach zrzeczenie się przedsięwzięć dróg żelaznych i rozwiązanie stowarzyszeń, w tym celu utworzonych.

Londyn, 13 Czerwca. Wczora w Izbie Lordów zadawano pytania Ministrom, we względzie spraw włoskich. Takież pytania były czynione wiliją w Izbie Gmin. Treść odpowiedzi Ministrów jest następująca:

Gabinet Angielski ani chwali ani nagania wyprawy francuzów na Rzym; że wszakże ten Gabinet oświadczył francuzkiemu swe zdanie, iż zajście między Papieżem i jego poddanemi mogłoby się ułożyć drogą dypłomatyczną, z zawarowaniem ludowi Rzymskiemu swobod Konstytucyjnych, które już w roku przeszłym były mu udzielone i skutkiem których następował rzeczywisty rozdział między władzą duchowną i świecką. Minister lord Palmerston dodał, że od Rządów Austryi, Neapolu, Francyi i Nuncyusza Papieskiego w Paryżu odebrał zapewnienie, iż ich wspólne działanie w układach, mających się otworzyć w Civita-Vecchia, byłoby dobrze przyjęte. Wszakże Poseł angielski w Paryżu, lord Normanby, oświadczył Nuncyuszowi, że Rząd Angielski w żadnym przypadku nie wda się w sprawę między Papieżem a jego poddanemi.

FRANCYA.

PARYŻ, *12 Czerwca.* Po dzień dzisiejszy Rząd nie odebrał, czy też nie chce podawać do wiadomości publicznej, depeszy, poźniejszych nad 4 Czerwca, o działaniach armii oblegającej Rzym. Tymczasem rozchodzą się nader sprzeczne pogłoski; podług jednych, Rzym zajęty już jest przez francuzów; inni twierdzą że francuzi, na głowę pobici, musieli ustąpić z zajętych pozycyj, straciwszy 5,000 ludzi; inni nakoniec, że walka trwała jeszcze w dniu 7 Czerwca. Jakkolwiek bądź, z samego milczenia Rządu należy wnosić, że jenerał Oudinot spotkał niespodziewany opor.

— Zwłokę w ostatecznem opanowaniu Rzymu przypisują temu, iż w szturmowaniu miasta dowodzca francuzki wszelkiemi sposobami stara się oszczędzać miasto i sławne jego pomniki; jeżeliby nie to, Rzym od dni kilku już byłby zdobyty.

— Zamach ostatni Oppozycyi na obalenie Ministerstwa spełzł tą razą na niczém; Gabinet, jakeśmy donieśli, wyszedł zeń z tryumfem, gdy znaczna większość Izby odrzuciła żądanie oddania pod sąd Prezesa i Ministrów. Sama Oppozycya, przewidując ten wypadek, chciała się była cofnąć i rozprawy nad swym wnioskiem odłożyć do czasu, aż Ministrowie przedstawią Izbie wszystkie pisemne dowody na swe usprawiedliwienie, ale ci ostatni sami nalegali na niezwłoczne rozstrzygnienie oskarżenia.

Tymczasem zamach ten miał być czynnie poparty przez towarzystwa tajemne, które dwie nocy przepędziły w gotowości do powstania, w razie jeżeliby wniosek Oppozycyi zyskał większość Izby. Władza przedsięwzięła była dzielne ze swej strony środki ku stłumieniu powstania w samym początku; rzadkie i nieliczne zgromadzenia po ulicach, nie przedstawiały charakteru niebezpiecznego. Dziś Paryż równie jest spokojny.

— Wzmagająca się w Paryżu cholera szerzy powszechny przestrach, od którego nie są wolni i stronictwa najbardziej zapalone, i ten przestrach przyczynia się do hamowania politycznych popędów w zagorzałych głowach. W tej chwili trzej Ministrowie, PP. Rulhières, de Tracy i Passy są dotknięci cholerą; mówią też że z niej umarł jenerał Rapatel, a P. Molé nie wyszedł jeszcze z niebezpieczeństwa.

Monitor urzędowy, dla zapobieżenia przesadzonym pogłoskom, postanowił ogłaszać codzienne biulletyny. Od 7 Marca po 5 Czerwca, według tej gazety, umarło w ogóle w domach i szpitalach 8,476 osób. Po 8 Czerwca zostawało w szpitalach cywilnych 1,283 chorych; w ciągu dnia umarło tak w domach jak w spitalach 623, przyjęto do spitalów nowych chorych 410, wyzdrowiało 50.

— Jenerał Perrot, mianowany wodzem naczelnym gwardyj narodowych Sekwany, został mianowany jenerałem dywizyi.

— Rząd Francuzki odmówił fabrykantom w Liège pozwolenia tranzytu przez Francyą broni, przeznaczonej dla powstańców w Palatynacie.

— *Siècle* ogłosił następny list z Malty, z dnia 29 Maja: «Poseł francuzki w Teheranie, P. Sartiges, otrzymał był od ostatniego Szacha kilka warunków, przyjaźnych handlowi francuzkiemu; lecz gdy Szach panujący nie chciał ich dotrzymać, oddział eskadry francuzkiej wejdzie w zatokę Perską, gdzie ma zbombardować kilka miast nadmorskich.»

Paryż, 13 Czerwca. Zaszły tu następne ważne wypadki. Oskarżenie Prezesa Rplitej i Ministrów i wniosek o oddaniu ich pod sąd z powodu spraw Włoskich, podany przez szefa stronnictwa Góry, Pana Ledru-Rollin, lubo był w d. 11 Czerwca odrzucony w swej zasadzie przez Izbę Prawodawczą, lecz zagadnienie o pociągnieniu Ministrów do złożenia objaśnień nie było rozstrzygnięte i rozprawy o tém trwały aż do godziny 10 wieczorem dnia wczorajszego. Oppozycya umyślnie przedłużała te rozprawy żeby wygrać na czasie, jak się dziś pokazało, dla uorganizowania nowego powstania ludu. W ciągu sporów, Oppozycya pokilkakroć była zapytywana przez członków prawej strony, czy przyjmuje na się odpowiedzialność za buntownicze artykuły gazet, wzywających lud do broni w razie odrzucenia jej wniosku, i przywodzcy Oppozycyi czyli Góry, jako PP. Ledru-Rollin, Leroux, *etc.* odpowiadali że są zupełnie obcymi tym poduszczaniom i dążą jedynie do swego celu za pomocą środków prawych. Te odpowiedzi były też obłudnemi, dla zyskania na czasie i uśpienia czujności Rządu.

Nakoniec 12 Czerwcza, o 10 wieczorem, wzięto cały wniosek na głosy i takowy odrzucony został ogromną większością 577 przeciw 8; Góra nie głosowała.

Tu kończy się dalsze udawanie. Tejże nocy Góra i komitety demokratyczno-socyalistowskie zebrały się dla ułożenia odezw do Ludu, takowe przez gazety ich stronnictwa ogłoszone zostały dziś rano. Nadto wydane zostało oddzielne do gwardyi Narodowej wezwanie do wielkiej demonstracyi.

Dziś, o godz. 11 rano, zgromadzenia zaczęły się tworzyć na bulwarze du Temple, punkcie wskazanym przez proklamacye. Z tego wynikł, jak można było się spodziewać, mimo zdradliwe zapewnienia Oppozycyi, zamach zbrodniczego powstania.

Ale Rząd miał się na otrożności ku odwróceniu jego skutków.

Izba Prawodawcza, która nie miała mieć posiedzenia dnia tego, została zwołana i, za zebraniem się Członków, ogłosiła się za będącą w Radzie nieustającej, (en permanence). Projekt prawa o postawieniu Paryża na stopie oblężenia był niezwłocznie podany i przyjęty,

Tymczasem wielka liczba członków Góry, eskortowana przez artylleryą Gwardyi Narodowej, udała się do hotelu Konserwatorium sztuki Rzemiosł na ulicy saint-Martin, i usiłowała tam, jak zapewniają, ustanowić Konwencyą.

O godzinie ósmej wieczorem wielkie poruszenie panowało w Paryżu. Ale Rząd rozwinął wielkie siły wojenne; te ożywione są najlepszym duchem i niemasz wątpliwości, że jeżeliby przyszło do walki, zwycięztwo będzie na stronie Prawa i porządku.

— Monitor Pruski ogłasza depeszę telegraficzną z Paryża z d. 14 Czerwca, o 4 po południu, jakoto: «Paryż jest w stanie oblężenia, Rząd otrzymał upoważnienie ogłoszenia takiegoż stanu w innych miastach Francyi, gdzie tego uzna potrzebę. Aresztowano wielu członków Oppozycyi Parlamentowej. Wojska okazują duch najlepszy; poruszenie buntownicze zdaje się być stłumione. W każdym razie, jeżeliby się walka ponowiła, Rząd jest pewny zwycięztwa.»

— Rząd ogłosił depesze telegraficzne, odebrane od jenerała Oudinot z głównej kwatery, Vila-Santucci, z d. 5 i 6 Czerwca, o wpół do czwartej rano; depesze te nie zawierają interesu, opisują tylko przygotowawcze do szturmu samego Rzymu oblężne roboty francuzów, które się coraz dalej posuwają i mają służyć do zapewnienia niechybnego skutku attaku.

— Jenerał dywizyi Magnan mianowany został tymczasowo Dowodzcą naczelnym armii Alpejskiej.

— Dekretem Prezesa Rplitej postanowiono, że zwłoki marszałka Bugeaud będą pochowane w grobowcach hotelu Inwalidów.

WŁOCHY.

RZYM. Potwierdziła się wiadomość o wejściu na nowo wojsk neapolitańskich, wraz z przybyłemi świeżo wojskami hiszpańskiemi, do Państwa Papiezkiego. Armije miały 3 Czerwca stanąć w Velletri.

NAJPÓŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

PARYŻ, *14 Czerwca.* Gazety są przepełnione szczegółami wczorajszego powstania, które, dzięki przezorności Rządu i wytrwałości dowodzców wojskowych, spełzło na niczém. Widząc gotujące się do wystąpienia hufce tak zwanej Rzeczypospolitej Czerwonej, władza wojskowa zajęła wczesniej wszystkie punkta wojenne, wiadome z przeszło-rocznego Czerwcowego powstania, tak iż zbrojne bandy burzycieli, których stałą liczbę w Paryżu szacują na 30,000 ludzi, przybywając na te punkta dla wzniesienia barykad, znalazły się wyprzedzonemi. Wojska zajmowały nietylko wejścia do ulic, ale i narożne domy. Inne oddziały wojska, zwłaszcza jazdy, krążąc we wszystkich kierunkach po zagrożonych miejscach, rozpędzały kupiące się tłumy. Skutkiem tych rozporządzeń, małoznaczne barykady ukazały się tylko na ulicach Aumaire i Jean Robert i wolne krążenie po mieście nie było ani na chwilę przerwane.—Strzelono podwakroć do jenerała Changarnier, dowodzcy siły zbrojnej; on sam nietknięty, ale adjutant, który za nim jechał, raniony. — Prezes Rplitej P. Bonaparte, z licznym orszakiem objeżdżał konno rozmaite posty, ale nie był przedmiotem żadnego zamachu. — PP. Ledru-Rollin i sierżanci Boichot i Rattier zdołali umknąć przez

ogrody, należące do Konserwatorium Sztuk i Rzemiosł; — P. Pyat, najbardziej skompromitowany, niewiadomo gdzie zniknął. — Na posiedzeniu Izby Prawodawczej dzisiejszém, Prokurator jeneralny żądał i otrzymał upoważnienie poszukiwań sądowych przeciw PP. Boichot, Ledru-Rollin, Rattier i Considérant, szczególniej jako autorów afiszów wzywających lud, gwardyą narodową i wojsko do obrony Konstytucyi, jakoby przez Rząd zgwałconej.— Okolicznością, która niemało przyłożyła się do zniweczenia zamachu, było to, że robotnicy, którzy tak byli czynni w podobném powstaniu roku przeszłego, wcale nie sympatyzowali w niniejszym razie z republikanami Czerwonymi; przedmieścia St. Marceau, St. Antoine i Mouffetard, ani się poruszyły. — Wczora jenerał Changarnier został mianowany naczelnym Wodzem gwardyi narodowej Depart. Sekwany i wojsk należących do 1 dywizyi wojennej; artyllerya gwardyi narodowej Paryskiej, która miała udział w powstaniu, została rozwiązana, prawie wszyscy jej żołnierze uwięzieni. — W końcu dzisiejszego posiedzenia Izby Prawod., Ministrowie wnieśli projekt prawa o zamknięciu klubów na rok jeden. — Podług niewątpliwych skazówek, powstanie Paryskie było urządzone na całą Francyą. W Reims nawet wybuchnęło w tymże dniu, i robotnicy ważny punkt opanowali; Lyon, Limoges, Chateauroux i Tuluza grożą podobnymże wypadkiem. — W dniu 9 Czerwca umarło w Paryżu z cholery 612 osób.— Jeden z najcelniejszych wodzów arabskich, podzielających dziś niewolę Abdel-Kadera w Amboise, sławny niegdyś Ben-Salem, utonął kąpiąc się w Loarze.

WIEDEŃ, *15 Czerwca.* Gazeta Wiedeńska ogłasza raport Bana Jellaczyc, z Kovil, z dnia 8 b. m., dający szczegóły bitwy, stoczonej wiliją dnia tego z powstańcami w bliskości dawnych okopów Rzymskich. Magyary zostali na głowę pobici i rozproszeni i stracili 1,500 ludzi. — Piszą z Wiednia pod d. 14 b m. że podług doniesień z Dukli z d. 10 b. m. odebrano tam z miast położonych w górach wiadomość, że Dembiński złożony został z dowodztwa przez Magyarów, a na jego miejscu dowodzi nimi Arystydes Desövffy. — Wiadomości po 13 Czerwca z Wenecyi są, że to miasto nie przestaje być jeszcze bombardowane.

NIEMCY. J. K. W. Xiążę Pruski rozpoczął 13 Czerwca swoje kroki wojenne z Alzey przeciw powstańcom Palatynatu Bawarskiego. Bez wielkiego oporu zająwszy Kirchheimboland, Xiążę poszedł dalej i w nocy na 15 założył swą główną kwaterę w Mannheim; 13 tegoż m. dywizya Pruska zajęła miasto Worms. Ani jeden z chłopów nie stawił się na wezwanie powstańców.

KARLSRUHE. Podług gazety Pocztowej Frankfurtskiej, Mierosławski nie sądzi iżby powstanie w W. X. Badeńskiém i Palatynacie mogło mieć jakiekolwiek powodzenie i przeto, nie przyjął ofiarowanego mu naczelnego dowodztwa nad siłami rokoszan. — Odebrano tu wiadomość, że mniemane Zgromadzenie Narodowe Niemieckie, które się przeniosło z Frankfurtu do Stuttgardt, pragnie z tego ostatniego miasta przebrać się do Bade-Bade, i w tym celu przysłało już deputowanych do Carlsruhe dla traktowania o takowém przemieszczeniu.

MOGUNCYA, *13 Czerwca.* W skutek zamachu, popełnionego w Ingelheim na życie J. K. W. Xięcia Następcy Pruskiego, Dyrektor Zarządu Hessyi nad-Reńskiej Dalwigh i Prokurator Kwyn udali się na miejsce zbrodni dla wyśledzenia jej sprawcy. Uwięziono niejakiego Adama Schneider, 26-letniego, syna krawca, na którego pada podejrzenie; znaleziono u niego niedawno wystrzelony karabin; kaliber zgadza się zupełnie z wymiarami kuli, znalezionej w ranie forysia, który wioząc Xięcia został postrzelony.

DOPISEK.

W tej chwili przybywająca Poczta przywiozła jeszcze następne nowiny.

W Paryżu, 15 Czerwca wszystko już było spokojne. Izba Prawodawcza na wczorajszém i dzisiejszém posiedzeniu dała upoważnienie aresztowania trzynastu nowooskarżonych deputowanych ze stronnictwa Góry, obwinianych o należenie do powstania i podpisywanie buntowniczych odezw. W Lyonie zawsze jest obawa podobnegoż powstania.— Prassy gazet Peuple, Révolution, Vraie République, Journal du Peuple i Démocratie Pacifique zostały złamane, a trzej redaktorowie uwięzieni.—Podług depeszy z Rzymu, jenerał Oudinot zaczął bombardować to miasto 5 Czerwca; wiele domów, gmachów publicznych i Kościołów są już obrócone w perzynę.—Umarła w Paryżu z cholery sławna niegdyś śpiewaczka Angelica Catalane, mając lat 70. — Pułkownik artyllery gwardyi narodowej, P. Guinard, został aresztowany. — Zamiarem powstańców było uwięzić Prezesa Rplitej i Ministrów, ogłosić Konwencyą Narodową i ustanowić, jak za Robespierra, Komitet Dobra Publicznego (salut Public).

Z *Kreitznach*, z dnia 15 Czerwca, donoszą, że wojska Pruskie czynią znaczne postępy w zbuntowanej Prowincyi Pfaltz. Większa już jej część oczyszczona jest od powstańców.

Frankfurt, *15 Czerwca.* W Carlsruhe obrany został nowy Rząd tymczasowy ze trzech członków: Brentano, Gögg i Werner. *(Journ. de S. P. Psz. Półn. R. I.)*

OD WYDAWCY.

Od Lipca zaczyna się prenumerata na drugie półrocze Tygodnika.

W tém półroczu, prócz innych rozmaitej treści artykułów, zacznie się drukowanie feljetonami, niewydanej powieści P. J. I. *Kraszewskiego*, w dwóch tomach, łaskawie ofiarowanej do Tygodnika, pod tytułem Dziwadła.

Позволяется печатать. 13 Іюня 1849 года. *Ценсоръ И. Срезневскій.*
W DRUKARNI WOJENNEJ.